

Statusrapport om barnevernstjenestens arbeid med gjenforeningsmålsettingen

Hanne E. Sørli

Seniorrådgiver, Statsforvalteren i Trøndelag

26. mai 2023

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Hva er gjenforeningsmålsettingen?

- Er nært knyttet opp mot retten til respekt for privatliv og familieliv, jf. Europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8
- Norge er flere ganger dømt i Europeiske menneskerettsdomstol (EMD)
- Høyesteretts avgjørelse fra 27. mars 2020
- ..konstatert at det ikke er motstrid mellom norsk rett og EMK artikkel 8, men at det er behov for en justering av praksis i barnevernssaker...
- Dommene gir altså konsekvenser for barnevernets saksbehandling

1. Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.

2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/f29d37d4e9e04d8891693415c19e411c/informasjonskriv-om-barnevernssaker---nye-retningslinjer-fra-hoyesteretts-om-saksbehandling.pdf>

Staten plikter å beskytte familielivet også etter omsorgsovertakelse.

- Terskelen for omsorgsovertakelse er ikke endret!
- Må avveies mot hensynet til barnets beste og behov for beskyttelse.
- Gjenforeningsmålsettingen kan forlates
- Skjerpet krav til barneverntjenestens vedtak

Hvordan kan man bevare barnets familieband?

1. Er det mulig å jobbe mot tilbakeføring ut fra barnets beste og barnets behov for beskyttelse?
2. Er det mulig å jobbe mot økt kvalitet i samvær ut fra barnets beste og barnets behov for beskyttelse?
3. Er det mulig å bevare barnets familieband på andre måter?

Statsforvalterens oppdrag

Statsforvalter skal følge med på kommunens ivaretagelse av målsettingen om å oppnå tilbakeføring og gjenforening av barn og foreldre etter omsorgsovertakelse.

To kartlegginger:

Barnevernstjenestens arbeid med oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse høsten 2021

Barnevernstjenestens arbeid med gjenforeningsmålsettingen høsten 2022

Kartlegging av barnevernstjenestens oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse 2021

Arbeid med nye rutiner, etablering av ny praksis i gang. Både styrker og utfordringer i arbeidet.

- Rettspraksis med økt samværsfrekvens – en ny standardisering?
- Begrepet “gjenforeningsmålsetting”.
- Liten grad av samarbeid med voksentjenester
- Betydningen av holdningen til foreldre
- Betydning av relasjon mellom foreldre og fosterforeldre
- Betydning av språk
- Betydning av systematikk i arbeidet - Omsorgspakken

Omsorgspakken

Barnet

«Min historie»

Foreldre

«Fortsatt foreldre»

Fosterfamilien

«En god start»

WENCHE BJØRNEBEKK

KATE MEVIK

Skriv gode doku- menter i velferdstjenestene

FAGBOKFORLAGET

Kartleggingsoppdraget 2022

Bufdir ønsket oppdatert kunnskap

Statsforvalteren skulle

1. Innhente svar fra barnevernstjenestene på spørsmål om hvordan de jobber med gjenforeningsmålsettingen
2. Gi en oppdatert overordnet vurdering av tjenestene i Trøndelags arbeid med gjenforeningsmålsettingen

Hvordan kartla vi?

- Spørreundersøkelse
- Intervju med utvalgte barnevernstjenester

100% deltakelse i spørreundersøkelsen!
Dette har gitt et veldig godt grunnlag for å
kunne vurdere svakheter og styrker ved dette
arbeidet.

Tusen takk!

Hva fant vi?

Kartlegging av barnevernstjenestens arbeid med gjenforening av barn og foreldre etter omsorgsovertakelse 2022

«Det kan se tidkrevende ut i første omgang, men vi sparer oss mye tid utover. Vi har hatt mange utilsiktede flyttinger, vi håper at Omsorgspakken vil forebygge dette. Vi opplever at vi blir sterkere.»

Ansatt i barneverntjenesten

Kartleggingen ga også denne gang et innblikk i utfordringer og eksempler på god praksis.

Dere vil her få presentert et utvalg.

Mer om dette i rapporten vi har skrevet

Gjenforeningsmålsettingen

- Flere som fortsatt ikke har rutiner på plass
- Det er kun en barnevernstjeneste som har skriftlig rutine for vurdering av gjenforeningsmålsettingen.
- Halvparten har rutiner for dette som ikke er skriftlige
- Manglende kunnskap om vilkårene for å forlate gjenforeningsmålsettingen.
- Et vanskelig tema å vurdere.
- Viktig at hele tjenesten er kjent med gjenforeningsmålsettingen

Samvær

SKRIFTLIGE RUTINER

- årshjul.
- fast tema i oppfølgingsmøter med foreldre.
- egne maler fosterhjemsbesøk
- barnevernstjenestens vurdering av samværet fast punkt i rapporten
- fast tema i saksgjennomgang
- kun skriftlig rutine i samværsaker med tilsyn. Da er det som minimum en årlig evaluering hvor både tilsyn og omfang vurderes.

RUTINER SOM IKKE ER SKRIFTLIGE

- samvær blir evaluert fortløpende ved gjennomgang av erfaringer fra samværs- og fosterhjemsbesøk.
- vurdering av samværet kun dersom det har skjedd en bevegelse i saken som gjør at de må ta stilling til det, for eksempel et krav om økt samvær fra foreldrene.

Systematikken for vurderinger av samvær har manglet..

Oppfølging av foreldre og mangel på tiltak

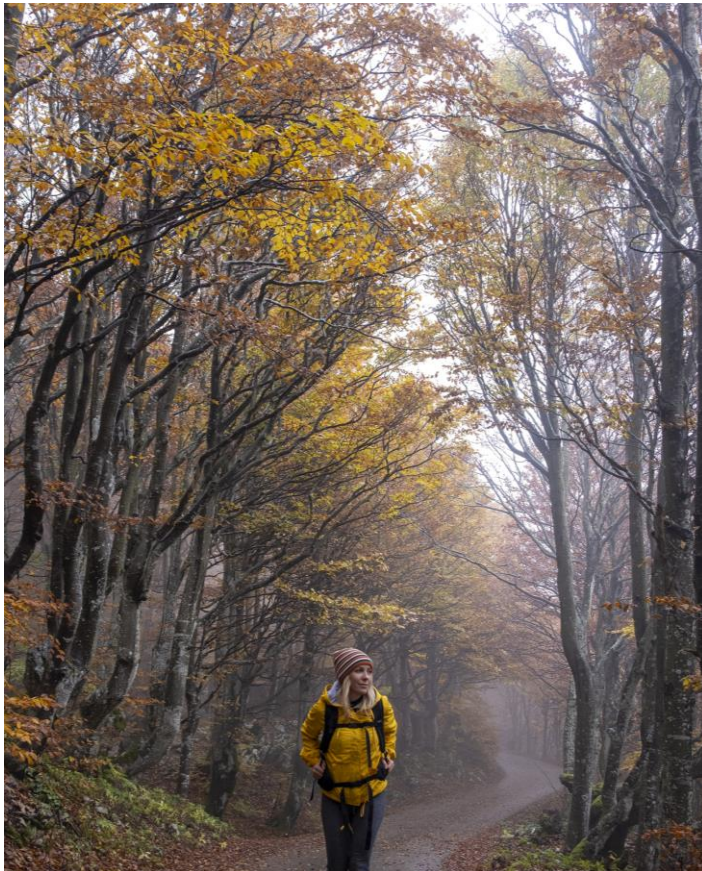

Foto:

Det er store variasjoner mellom barnevernstjenestene når det gjelder omfang av tilgjengelige og aktuelle tiltak for foreldre etter omsorgsovertakelse.

Nesten halvparten sier at de ikke har tilgang på tilstrekkelige tiltak

- Lite utviklet tiltaksvifte / metodeportefølje for foreldre som har mistet omsorgen
- Manglende ressurser/kompetanse.
- Kun sju av tjenestene oppgir samarbeid med eksterne instanser som ivaretar tjenester for voksne.

Å jobbe med familiebånd

Foto:

- Viktig å kartlegge og vurdere øvrig familie og nettverk.
- Erfaringer med at familieråd er en egnet metode for å få dette til
- Det finnes fosterhjem som involverer øvrig familie og nettverk.
- Samarbeide med foreldre om historien til barnet om hvorfor det bor i fosterhjem.

Utfordringer med å jobbe mot gjenforening

- Forhold ved foreldrene
- Relasjonen mellom foreldrene og barnevernstjenesten
- Problemer med å rekruttere fosterhjem i geografisk nærhet til foreldrene
- Mangel på ressurser
- Turnover – mangel på kontinuitet i sakene og kompetanselekkasje.

Suksessfaktorer

1) Høy prioritering av barna kommunen har omsorgen for.

- Overkommelig antall barn per saksbehandler.
- Lav terskel for å bruke ressurser på tiltak
- Autonomi i oppgaveløsningen

2) Holdning om at det beste for barna er at foreldrene mestrer livet sitt på best mulig måte – uavhengig av plan om gjenforening

3) Å klargjøre hva som er kriteriene for at foreldre kan få tilbake omsorgen.

Suksessfaktorer fortsetter...

- 4) Prioritere å jobbe seg gjennom foreldrenes motstand. Vær nysgjerrig på deres forslag.
- 5) Å tenke utradisjonelt, prøve ut nye samværsformer.
- 6) Å finne fosterhjem som er rause og samarbeidende ovenrfor foreldrene
- 7) Å jobbe systematisk
- 8) Å samarbeide om oppfølgingsarbeidet innad i læringsnettverket

Vår vurdering av tjenestenes arbeid med gjenforeningsmålsettingen

- Mye godt og spennende arbeid i barnevernstjenestene.
- Mye positivt å bygge videre på. – men fortsatt en vei å gå!
- Variasjon i tjenestene.
- Varierende kunnskap om lovkrav
- Fortsatt behov for å etablere rutiner og systematikk i arbeidet i mange tjenester.
- Behov for å utvikle metodeportefølje for oppfølging av foreldre i flere tjenester.
- Behov for å se på samordning på tvers, særlig for tjenester for voksne.
- Behovene som oppstår ved gjenforeningsmålsettingen må prege rekrutteringen og godkjenningen av fosterhjem fremover.

Webinarrekka

-et samarbeid med BUFETAT og Fosterhjemsnettverket

- Rekruttering fosterhjem 14. april
- Gjenforeningsmålsettingen 26. mai
- Oppfølging etter omsorgsovertakelse 16. juni
- Samvær 22. september
- Tilbakeføring 20. oktober